

**A** ס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף מ"א of נדריים. Some of the topics we will learn about include.

The Gemara will continue with Aggadic and Halachic teachings about the Mitzvah of ביקור חולים

For example;

אין מבקרין את החולה  
אלא למי שחלצתו חמה

That one may only visit a sick man that suffers from fever.

**A**

The Gemara continues teaching about the Mitzvah of...

**ביקור חולים**

**אין מבקרין את החולה  
אלא למי שחלצתו חמה**

**B**

However

אין מבקרין לא חולי מעיים

ולא חולי העין

ולא מחושי הראש

One should NOT visit a person with a stomach disorder, an eye disease or a headache. The reasons will be explained in the Gemara.

Regarding a מוֹדֵר הַנֶּאֱמָר;

מִרְפָּאוֹ רְפוּאָת גּוּפוֹ

The מוֹדֵר may heal the

However

לא רְפוּאָת בְּהֵמָתוֹ

The מוֹדֵר may NOT heal the מוֹדֵר's animal.

**B**

**אין מבקרין  
לא חולי מעיים  
ולא חולי העין  
ולא מחושי הראש**

Regarding a...

**מוֹדֵר הַנֶּאֱמָר**

**מִרְפָּאוֹ רְפוּאָת גּוּפוֹ  
לא רְפוּאָת בְּהֵמָתוֹ**

**C** The Machlokes רבי מאיר ורבי יהודה whether  
רוחץ באמבטי גדולה  
The Machlokes רבי מאיר and רבי יהודה may bathe in a large pool

The Machlokes רבי מאיר ורבי יהודה whether  
ישן עמו במטה גדולה  
The Machlokes רבי מאיר and רבי יהודה may sleep in a large bed.

And whether  
ישן עמו בימות החמה  
They may sleep in the same bed during the summer.

The Machlokes רבי מאיר ורבי יהודה whether  
עושה עמו באומן ברחוק  
They may work in the same row of a vineyard, when they  
are distant.

**C**

*מחלוקת*

**רבי מאיר ורבי יהודה**  
*whether...*

?

**רוחץ באמבטי גדולה?**

?

**ישן עמו במטה גדולה?**

?

**ישן עמו בימות החמה?**

?

**עושה עמו באומן ברחוק?**

1 So let's review ...

The Gemara continues with Aggadta regarding the Mitzvah of ביקור חולים:

אמר ר' אלכסנדר א"ר חייא בר אבא  
אין החולה עומד מחלין  
עד שמוחלין לו על כל עונותיו  
A sick man only recovers from his illness after he is  
absolved from all his sins; as the Pasuk states  
הסולה לכל עוונתי הרופא לכל תחלואיכי

אמר רב המנונא  
חוזר לימי עלומיו  
A sick man, when he recovers, he regains his health as in  
his youth. As the Pasuk that refers to a חולה states  
רוטפש בשרו מנוער  
ישוב לימי עלומיו  
עלומיו - means youth

ר' יוסף says the word עלומיו implies העלמה, forgetfulness,  
which teaches;  
דמשכח למודו  
That a sick man may forget his Torah learning.  
=====

1

ביקור חולים

אמר ר' אלכסנדר

א"ר חייא בר אבא

אין החולה עומד מחלין  
עד שמוחלין לו על כל עונותיו

A sick man ONLY recovers after  
he is absolved from all his sins

הסולה לכל עוונתי  
הרופא לכל תחלואיכי

רב יוסף

עלומיו

Implies העלמה,  
FORGETFULNESS

דמשכח למודו

אמר רב המנונא

חוזר לימי עלומיו

Regains his health  
as in his YOUTH

רוטפש בשרו מנוער  
ישוב לימי עלומיו

2

א"ר אלכסנדר א"ר חייא בר אבא  
גדול נס שנעשה לחולה  
יותר מן הנס שנעשה לחנניה מישראל ועזריה  
The miracles through which a sick man recovers are far  
greater than the miracles of חנניה מישראל ועזריה who were  
saved from האש כבשן, a burning furnace, because  
של חנניה מישראל ועזריה  
אש של הדיוט  
והכל יכולים לכבותה  
They were saved from a man-made fire that can be  
extinguished.  
וזהו של חולה  
של שמים היא  
ומי יכול לכבותה  
The חולה recovers from fever which is from שמים that  
CANNOT be extinguished.  
=====

2

אמר ר' אלכסנדר

א"ר חייא בר אבא

גדול נס שנעשה לחולה  
יותר מן הנס שנעשה

לחנניה מישראל ועזריה

כבשן האש Were saved from

זהו של חולה  
של שמים היא  
ומי יכול לכבותה?

Fever from שמים  
CAN'T be extinguished

של חנניה  
מישראל ועזריה  
אש של הדיוט  
והכל יכולים לכבותה!

Man-made fire  
CAN be extinguished

3 וא"ר אלכסנדר א"ר חייא בר אבא ואמרי לה אריב"ל  
כיון שהגיע קיצו של אדם  
הכל מושלים בו  
When the time comes for a person to depart from this  
world, his death may be caused by anyone. As the Pasuk  
that refers to קין states  
והיה כל מוצאי י הרגני

רב אמר  
מן הדין קרא  
This is also alluded to in another Pasuk  
למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך  
=====

3 ואמר ר' אלכסנדר  
א"ר חייא בר אבא  
כיון שהגיע קיצו של אדם  
הכל מושלים בו  
When the time comes,  
death may be caused by ANYONE

והיה כל מוצאי י הרגני  
רב אמר  
מן הדין קרא  
למשפטיך עמדו היום  
כי הכל עבדיך

4 אמר שמואל  
אין מבקרין את החולה  
אלא למי שחלצתו חמה  
One may only visit a sick man that suffers from fever,  
because the visit is NOT detrimental to the חולה. However  
אין מבקרין לא חולי מעיים  
One should NOT visit a person with a stomach disorder;  
משום כיסופא  
The חולה may need to excuse himself, which is an embar-  
rassment.

ולא חולי העין  
ולא מחושי הראש  
And NOT to a person that suffers from an eye disease, or a  
headache, because  
דיבורא קשיא לעינא  
Talking is harmful in these conditions.  
=====

4 אמר שמואל  
אין מבקרין את החולה  
אלא למי שחלצתו חמה  
One may ONLY visit a sick man that suffers from  
fever  
The visit is NOT detrimental  
אין מבקרין...  
לא חולי מעיים  
May NOT visit a person with a stomach disorder  
משום כיסופא  
may need to excuse himself  
ולא חולי העין  
ולא מחושי הראש  
NOR one that suffers from an eye disease, or headache  
דיבורא קשיא לעינא  
Talking is harmful in these conditions

5 The previous Mishnah concludes with the Halachah ומרפאו רפואת נפש אבל לא רפואת ממון The Gemara explains מרפאו רפואת נפש גופו The השבת may heal the מודר, because it's a Mitzvah of השבת; and the benefit to the מודר is considered incidental. It's a Mitzvah even כשיש שם רופא אחר When there is another doctor, because, as the Ran cites the ירושלמי; שלא מן הכל אדם זוכה להתרפאות A person is NOT necessarily healed from all doctors. However אבל לא רפואת ממון בהמתו The מודר may NOT heal the מודר's animal, אחר, when there is another doctor, because מהנהו The רפואה benefits from his animal's מודר. The Ran adds however כשאין שם רופא אחר מותר The מודר MAY heal the מודר's animal, when there is NO other doctor, because מחזיר לו אבידתו ואין לך השבה גדולה מזו The previous Mishnah stated that the מודר may return the מודר's lost object because it's a Mitzvah, and saving an animal's life is certainly considered אבידה גדולה.

6 In other words; רפואת גופו Is certainly מותר כשאין שם רופא אחר And even כשיש שם רופא אחר Because of אבידה as explained; however, מותר only is רפואת ממונו כשאין שם רופא אחר Because of אבידה; But is אסור כשיש שם רופא אחר Because it's not אבידה, and therefore, מהנהו However, א"ר זוטרא בר טוביה אמר רב אבל אומר לו סם פלוני יפה לה סם פלוני רע לה The מודר MAY inform the מודר which medicines are beneficial or detrimental to his animal, because הנאה ממילא אתיא The מודר only benefits indirectly. =====

5 The previous Mishnah concludes...

**ומרפאו רפואת נפש**  
**אבל לא רפואת ממון**

**בהמתו**      **גופו**

מודר may NOT heal the מודר's animal  
כשיש שם רופא אחר  
Because, מהנהו

מותר  
מודר MAY heal the מודר's animal  
מחזיר לו אבידתו ואין לך השבה גדולה מזו

MAY heal the מודר  
השבת אבידה Mitzvah of אבידה  
אבידה is incidental  
Mitzvah EVEN  
כשיש שם רופא אחר  
שלא מן הכל  
אדם זוכה להתרפאות

6 In other words;

**רפואת ממון**      **רפואת גופו**

Is מותר ONLY  
כשאין שם רופא אחר  
Because of אבידה

אסור  
כשיש שם רופא אחר  
It's NOT אבידה, and therefore, מהנהו

מותר  
כשאין שם רופא אחר  
and EVEN  
כשיש שם רופא אחר  
Because of אבידה as explained

א"ר זוטרא בר טוביה אמר רב  
אלא אומר לו סם פלוני יפה לה  
סם פלוני רע לה  
Because  
קארי ממילא אתיא

7 The next Mishnah continues with the Halachos of המודר הנאה מחבירו  
A person who is prohibited in all benefits from his friend

Zugt Di Mishnah

ורוחץ עמו באמבטי גדולה  
אבל לא בקטנה

The מודר and מודיר may bathe in a large pool, because, as the Ran explains

אין המים עולין בשביל זה  
ולא מהני ליה

The water does NOT rise through the מודיר, in which the מודר does NOT benefit.

But they may NOT bathe in a small pool, because המים עולין בשביל זה  
ומהני ליה

The water DOES rise through the מודיר, in which the מודר benefits.

7

מאן

**ורוחץ עמו באמבטי גדולה  
אבל לא בקטנה**

<p>מודר and מודיר may NOT bathe in a small pool</p> <p>▼</p> <p>המים עולין בשביל זה ומהני ליה</p>	<p>מודר and מודיר MAY bathe in a large pool</p> <p>▼</p> <p>אין המים עולין בשביל זה ולא מהני ליה</p>
---	--

8 The Mishnah continues וישן עמו במטה  
רבי יהודה אומר בימות החמה  
אבל לא בימות הגשמים  
מפני שהוא מהנהו  
The Ran explains that we see from the Braisa later that Rebbe Yehuda explains the words of the תנא קמא that they may sleep in the same bed only during the summer, because לא מהנהו  
The מודר does NOT benefit from the מודיר's חימום, body heat.  
But they may NOT sleep in the same bed during the winter, because the מודר DOES benefit from the מודיר's חימום.

8

תנא קמא

**וישן עמו במטה**

רבי יהודה

**אבל לא בימות הגשמים**

מאן לבוא מאפנו

ר"ן

מאן קמא

DOESN'T benefit from the מודיר's חימום

*We see from a Braisa later that Rebbe Yehuda explains the words of the תנא קמא*

9 The Gemara cites a Braisa in which this is actually a Machlokes:  
 לא ירחץ עמו באמבטי ולא ישן עמו במטה בין גדולה בין קטנה דברי רבי מאיר  
 disagrees and holds that they may NOT bathe even בגדולה, in a large pool. Although בשביל אין המים עולין  
 זה; however, גזירה גדולה אטו קטנה  
 The Chachamim initiated a גזירה to prohibit a גדולה to prevent them from bathing in a קטנה

Likewise, בקטנה רבי מאיר holds that they may NOT sleep בגדולה, in a large or small bed, at any time. Although there is NO actual benefit in a בימות הגשמים or in a גדולה בימות הגשמים; however  
 גזירה אטו קטנה בימות הגשמים  
 The Chachamim initiated a גזירה for all beds, at all times, to prevent them from a בימות הגשמים

However, רבי יהודה אומר גדולה בימות הגשמים וקטנה בימות החמה מותר  
 Regarding מטה, only בימות הגשמים is prohibited - but גדולה אפילו בימות הגשמים

And קטנה בימות החמה Are permitted; And regarding אמבטי; As in the Mishnah, רבי יהודה holds ורוחץ עמו באמבטי גדולה אבל לא בקטנה  
 Only קטנה is prohibited, but גדולה is permitted, because לא גזרינן  
 There is NO גזירה for אמבטי and מטה.

=====

9 The Gemara cites a Braisa in which this is actually a Machlokes:

*ברייטא:*

רבי יהודה	רבי מאיר
גדולה בימות הגשמים וקטנה בימות החמה מותר	לא ירחץ עמו באמבטי ולא ישן עמו במטה בין גדולה בין קטנה
אסור	אמבטי קטנה אסור
אסור <i>לא גזרינן</i>	אמבטי גדולה אסור <i>Although, אין פחים וזולין בלילא צב</i>
	מטה גדולה
אסור	אסור
אסור <i>לא גזרינן</i>	בימות הגשמים NO actual benefit אסור <i>גזירה אטו קטנה בימות פאשמים</i>
	מטה קטנה
אסור <i>לא גזרינן</i>	בימות החמה NO actual benefit אסור <i>גזירה אטו קטנה בימות פאשמים</i>
אסור	בימות הגשמים אסור

**10** The Mishnah continues  
ומיסב עמו על המטה  
They may lean on the same bed while they eat, even during the winter, because  
לא מהנהו  
There is NO חימום; therefore, no benefit.  
ואוכל עמו על השולחן  
And they may eat at the same table, because, as the Ran explains  
לא גזרינן דילמא אכיל ממנתיה דחבריה  
There is NO concern that the מוודר will eat from the מודיר's portion.  
אבל לא מן התמחוי  
They may NOT eat from the same plate, because  
אם אכל מעט מהנהו  
If the מודיר takes less food, the מוודר benefits from the extra food, if the food is insufficient.  
  
אבל אוכל הוא עמו מן התמחוי החוזר  
They MAY eat from a large plate that when it goes back to the host it still has food in it, because  
לא מהנהו  
If the מודיר takes less, the מוודר does NOT benefit from the extra food, because the food is abundant.  
=====

**11** Zugt Di Mishnah  
לא יאכל עמו  
מן האבוס שלפני הפועלים  
The מוודר and מודיר may NOT eat from the plate served to the workers, because  
אם אכל מעט ממהנהו  
  
ולא יעשה עמו  
באומן דברי רבי מאיר  
רבי מאיר says they may NOT work in the same row of a vineyard, even ברחוק, when they are distant. As the Ran explains  
בקרוב אסור  
When they are close, they are prohibited, because  
דקא מרפי ליה לארעא קמיה  
The מודיר softens the ground, in which the מוודר benefits because he has less work.  
And even ברחוק אסור, because  
גזירה ברחוק אטו בקרוב  
The Chachamim initiated a גזירה for ברחוק to prevent them from working בקרוב.  
  
וחכ"א עושה  
והוא ברחוק ממנו  
The Chachamim disagree and hold that only בקרוב אסור, because  
דקא מרפי ליה לארעא קמיה  
However  
ברחוק מותר  
Because  
לא גזרינן

**10**

**ומיסב עמו על המטה**  
EVEN during winter  
*There is NO חימום < אכיל*

**ואוכל עמו על השולחן**  
לא גזרינן דילמא אכיל ממנתיה דחבריה

**אבל לא מן התמחוי**  
They may NOT eat from the same plate  
*אם אכל מעט מהנהו < benefits from the extra food*

**אבל אוכל הוא עמו מן התמחוי החוזר**  
*The food is abundant < אכיל*

**11**

**לא יאכל עמו**  
**מן האבוס שלפני הפועלים**  
Because  
*אם אכל מעט מהנהו*

<p><b>חכמים</b> <b>עושה</b> <b>והוא ברחוק ממנו</b></p> <p>↓</p> <p><b>בקרוב אסור</b> דקא מרפי ליה לארעא קמיה <i>has less work</i></p> <p>↓</p> <p><b>ברחוק מותר</b> לא גזרינן</p>	<p><b>רבי מאיר</b> <b>ולא יעשה עמו</b> <b>באומן</b></p> <p><b>They may NOT work</b> <b>in the same row</b> <b>of a vineyard,</b> <b>even ברחוק</b></p> <p>↓</p> <p><b>בקרוב אסור</b> דקא מרפי ליה לארעא קמיה <i>has less work</i></p> <p>↓</p> <p><b>ברחוק אסור</b> גזירה ברחוק אטו בקרוב</p>
---	---